

LITTERATURA *Serpentium*

JAARGANG 43
NUMMER 2

VOLUME 43
ISSUE 2

EUROPESE SLAGENVERENIGING - EUROPEAN SNAKE SOCIETY

INHOUDSOPGAVE

■ ARTIKELEN

Snake Patrol Suriname _____	60
Fenne van Esseveldt	
CITES beschermt steeds meer diersoorten _____	80
Tessa Schelvis, RVO	
Het succes van beschermende maatregelen voor de gewone slanke boa _____	84
Jennifer Koches	
Geluidstuin: hoe slangen reageren op geluiden via de lucht en via de grond _____	88
Christina N. Zdenek, Timothy Staples, Chris Hay, Lachlan N. Bourke, Damian Candusso	
Met <i>Delpher</i> terug in de tijd _____	92
Marcel van der Voort	
Heiligen en slangen _____	96
Marcel van der Voort	

■ RUBRIEKEN

Voorwoord _____	56
Van het Bestuur _____	58
Boekbespreking: Mark O'Shea, <i>Snakes of the world</i> _____	72
Marcel van der Voort	

CONTENTS

■ ARTICLES

Snake Patrol Suriname _____	60
Fenne van Esseveldt	

CITES protects more and more animal species _____	80
Tessa Schelvis, RVO	

The success of protective measures for the Puerto Rican boa _____	84
Jennifer Koches	

Sound Garden: how snakes respond to airborne and groundborne sounds _____	88
Christina N. Zdenek, Timothy Staples, Chris Hay, Lachlan N. Bourke, Damian Candusso	

Back in time with <i>Delpher</i> _____	92
Marcel van der Voort	

Saints and snakes _____	96
Marcel van der Voort	

■ COLUMNS

Foreword _____	56
----------------	----

From the Board _____	58
----------------------	----

Book review: Mark O'Shea, <i>Snakes of the world</i> _____	72
Marcel van der Voort	

VOORWOORD

Sommige mensen boffen toch maar! Die treffen zonder ernaar te zoeken en binnen handbereik in overvloed de dieren aan waarvoor liefhebbers veel moeite moeten doen om ze te ontmoeten en áls dat dan lukt, dan vaak nog maar in beperkte mate. Zo'n bofferd was een vrouw in Centennial, Colorado (V.S.). Die had na lang sparen eindelijk een huis kunnen kopen. Toen ze het echter ging inrichten, attendeerde haar hond haar op de aanwezigheid van iets wat voor haar nachtmerrieachtige proporties aannam: haar nieuwe thuis bleek vergeven te zijn van de slangen. In de *New York Post* van 4 mei 2023 laten foto's zien dat de slangen werkelijk overál zaten. De professionele slangenvanger die voor \$ 1.000,- het huis kwam ontdoen van de ongewenste gasten, had de indruk dat die plek al enkele jaren het onderkomen van de slangen was geweest, gezien hun behoorlijke afmetingen. Hij vertelde de ontdane huiseigenares dat het haast onmogelijk was, dat de vorige eigenaar geen weet had gehad van de aanwezigheid van de dieren. Enfin, in de Verenigde Staten weten ze wel raad met aansprakelijkheden, verantwoordelijkheden en schadeclaims, dus in financieel opzicht zal het wel goed komen met Amber Hall, de dame in kwestie. Of ze met een gerust hart op haar nieuw verworven plek zal blijven wonen, is echter maar de vraag.

Ook u kunt binnenkort, overigens zonder daar naar te hoeven zoeken of er een huis voor te moeten kopen, genieten van slangen, héél veel slangen. Die zitten veilig opgeborgen in hun behuizing. En dat is maar goed ook, want er zitten, in tegenstelling tot de kousenbandslangen van Amber Hall, uiterst giftige en gevaarlijke soorten bij. De weg naar die slangenoverdaad leidt naar Expo Houten, Utrecht, naar de vertrouwde Meidoornkade, waar op 8 oktober de 43ste Slangendag wordt georganiseerd. De informatie daarover treft u bij deze aflevering aan. Te gelegener tijd zult u op onze website (www.snakesociety.nl) alle actuele informatie aantreffen.

FOREWORD

Some people are just lucky! Without looking for them and within easy reach they find in abundance the animals while enthusiasts have to make a lot of effort to find them and if they succeed, then they often only find them in limited numbers. Such a lucky person was a woman in Centennial, Colorado (USA). After saving for a long time, she was finally able to buy a house. However, when she went to furnish it, her dog alerted her to the presence of something that reached nightmarish proportions: her new home turned out to be infested with snakes. In the *New York Post* of May 4, 2023, photos demonstrate that the snakes were really all over the place. The professional snake catcher who came to clean the house of the unwanted guests for \$1,000 had the impression that the place had been home to the snakes for several years, given their considerable size. He told the upset landlady that it was almost impossible that the previous owner did not know about the presence of the animals. Anyway, in the United States they know what to do with liabilities, responsibilities and claims for damages, so from a financial point of view, Amber Hall, the lady in question, will be fine. Whether she will continue to live in her newly acquired place with confidence, however, remains to be seen.

You too will soon be able to enjoy snakes, lots of snakes, without having to look for them or buy a house. They are safely stored in their housing. And that's a good thing, because unlike Amber Hall's garter snakes, there are highly venomous and dangerous species among them. The road to that excess of snakes leads to Expo Houten, Utrecht, to the familiar Meidoornkade, where the 43rd Snakeday will be organized on 8 October. You will find the information about the Snake Day in this issue. In due course, you will find all current information on our website (www.snakesociety.nl).

Slangendag
8 oktober 2023

's werelds grootste slangenevenement
met een kilometer aan stands!

boek uw tickets of tafels **uitsluitend digitaal**
via www.snakesociety.nl en klik op de bestelknop →

Expo Houten, toegang vanaf 10:00 uur
Meidoornkade 24, 3993 AE Houten

Europese Slangenvereniging
organisator van de
Slangendag
al sinds 1981
meer informatie:
www.snakesociety.nl

Snakeday
8 October 2023

the biggest snake event in the world
with a kilometre of stands!

book your tickets or tables **exclusively digitally**
via www.snakesociety.nl and click the order button →

Expo Houten, entrance from 10:00 a.m.
Meidoornkade 24, Houten, The Netherlands

European Snake Society
organiser of the
Snakeday
since 1981
more information:
www.snakesociety.nl

En dan deze aflevering. We hebben het al ettelijke keren meegemaakt: de toevalligheid waarmee we in contact komen met slangenliefhebbers die ook nog eens zo bereidwillig zijn om in *Litteratura Serpentina* over hun activiteiten te schrijven. Het toeval zat 'm deze keer in het feit dat een kennis van één van ons een Surinaamse kalender in huis had. Toen de gedenkwaardige dagen in maart, zoals Holika Dahan (hindoestaans, 7 maart), Internationale Vrouwendag (voor alle gezindten en nationaliteiten, 8 maart), begin Ramadan (islamitisch, 23 maart) en Maria Boodschap (christelijk, 25 maart) allemaal voorbij waren en het blad afgescheurd kon worden, bleek er op de achterkant een alleszins interessant relaas te staan over Snake Patrol Suriname. Contact met de directie was in no time gelegd en de toezegging voor een bijdrage kwam per kerende mail. Het artikel zelf viel nog dezelfde week in onze mailbox. Kijk, dát zijn nog eens leuke dingen voor de mensen, zeker als ze redacteur zijn van *Litteratura Serpentina*. We twijfelen er niet

And then this issue. We have already experienced it several times: the coincidence with which we come into contact with snake enthusiasts who are also so willing to write about their activities in *Litteratura Serpentina*. This time it was a coincidence that an acquaintance had a calendar of Surinam at home. When memorable days in March such as Holika Dahan (Hindu, March 7), International Women's Day (for all denominations and nationalities, March 8), early Ramadan (Islamic, March 23) and Annunciation (Christian, March 25) had passed and the paper could be torn off, the back turned out to contain a very interesting story about Snake Patrol Suriname. The management was contacted in no time and the commitment to contribute came by return email. The article itself arrived in our mailbox the same week. Look, this is a nice thing for people, especially if they are editors of *Litteratura Serpentina*. We have no doubt that you will appreciate what Fenne van Esseveldt writes. Two other contributions have a historical component. We are confident

aan dat u wat Fenne van Esseveldt schrijft, zeer zult appreciëren. Twee andere bijdragen, vervolgens, hebben een historische component. We vertrouwen erop dat u die niet minder interessant zult vinden. Verder, geen onbelangrijk nieuws, er is een kersvers boek van Mark O'Shea verschenen. Als de bespreking daarvan in u het verlangen doet rijzen om een exemplaar aan te schaffen, dan kunt u contact opnemen met Mark, uw exemplaar reserveren en wellicht op de Slangendag in ontvangst nemen. Dat scheelt weer in de portokosten en levert een gesigneerd boek, dus een collector's item op. U hebt altijd gedacht: slangen zijn toch zo goed als doof? Nou, daar valt wel wat op af te dingen. Lees onze samenvatting van het wetenschappelijk onderzoek er maar op na!

Het bestuur informeert u tot slot over de nieuwsbrief van het Platform Verantwoord Huisdierenbezit en de mededelingen over nieuwe CITES-maatregelen worden meteen geïllustreerd door positieve berichten over *Epicrates inornatus*.

Voor nu echter: veel leesplezier.
Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck
Richard de Jong

that you will find it no less interesting. Furthermore, important news, a brand new book by Mark O'Shea has been published. If the review of this book makes you want to purchase a copy, you can contact Mark, reserve your copy and perhaps receive it on the Snakeday. That in turn saves postage costs and results in a signed book that becomes a collector's item. You always believed: snakes are as good as deaf, aren't they? Read our summary of the scientific research!

Finally, the board informs you about the newsletter of the Platform for Responsible Pet Ownership and the announcements about new CITES measures are immediately illustrated by positive messages about *Epicrates inornatus*.

For now though: enjoy reading.
Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck
Richard de Jong

VAN HET BESTUUR

Nieuwsbrief 7 juni 2023 van het PVH - Platform Verantwoord Huisdierenbezit

1. We vragen de rechter de Huis- en hobbydierenlijst te vernietigen.

We meldden het al in onze vorige nieuwsbrief: PVH vindt dat elk soort dier met goed dierenwelzijn te houden valt, als de juiste huisvesting en verzorging worden geboden. Wij gaan de rechter vragen om de volledige Huis- en hobbydierenlijst te vernietigen. We hebben goede argumenten.

FROM THE BOARD

Newsletter 7 June 2023 from the PVH - Platform for Responsible Pet Ownership

1. We ask the court to destroy the Pets and Hobby Animal List.

We already reported it in our previous newsletter: PVH believes that any type of animal can be kept with good animal welfare if the right housing and care are provided. We are going to ask the judge to destroy the entire House and hobby animal list. We have good arguments.

2. Samenwerking met Dibevo

PVH en Dibevo gaan samenwerken. Dibevo voorzag PVH al jaren desgevraagd van advies. Nu de juridische strijd tegen de Huis- en hobbydierenlijst is begonnen, gaat PVH samen met Dibevo een stapje verder en zullen we intensief samenwerken. De eerste stap is dat PVH en Dibevo samen een geschikte advocaat selecteren en de kosten delen. De kennis van PVH en Dibevo wordt nu gebundeld om samen de positieffijst te vernietigen.

3. GGP's waarborgen het dierenwelzijn

PVH ziet het opstellen van Gidsen voor Goede Praktijken (GGP's), oftewel houderijvoorschriften, als goed middel om een goed niveau van dierenwelzijn te bereiken. Zo weten dierenhouders waar zij aan toe zijn en kan de overheid doelgericht handhaven. Dat betekent dat PVH een actieve rol inneemt bij het steunen van de verenigingen en individuele dierenhouders bij het opstellen van de GGP's. Wij gaan voor een gedegen, kwalitatief en goed afgestemde samenwerking met de dierenhouders.

Graag gaan wij in overleg met de individuele sectorleden om nader met elkaar van gedachten te wisselen hoe we voor uw diersoorten een GGP kunnen maken. Neemt u via de bekende kanalen contact met ons op om een afspraak te maken? Bij voorkeur via een mail naar: info@huisdieren.nu.

Voor het opstellen van GGP's nemen we de tijd die ervoor nodig voor is en wij gaan niet onnodig haasten. Wij zijn van mening dat het opstellen van houderijnormen een taak van de overheid is en niet van PVH. Omdat de overheid geen houderijnormen opstelt, nemen wij het initiatief in eigen handen met de productie van Gidsen Goede Praktijken (GGP's) om het dierenwelzijn te waarborgen, wat immers de doelstelling is van het PVH.

Met vriendelijke groet,
Bestuur van PVH

2. Cooperation with Dibevo (Trade Association for the Pet Sector)

PVH and Dibevo are going to work together. Dibevo has been providing PVH with advice on request for years. Now that the legal fight against the Domestic and hobby animal list has started, PVH and Dibevo will go one step further and we will work together intensively. The first step is that PVH and Dibevo jointly select a suitable lawyer and share the costs. The knowledge of PVH and Dibevo is now being bundled to destroy the positive list together.

3. GGPs guarantee animal welfare

PVH sees drawing up Guides for Good Practices (GGPs), or husbandry regulations, as a good way to achieve a good level of animal welfare. This way animal keepers know where they stand and the government can enforce in a targeted manner. This means that PVH takes an active role in supporting the associations and individual animal keepers in drawing up the GGPs. We aim for a solid, high-quality and well-coordinated collaboration with the animal keepers.

We would like to consult with the individual sector members to discuss how we can make a GGP for your animal species. Do you contact us through the known channels to make an appointment? Preferably via an email to: info@huisdieren.nu.

We take the time necessary to prepare GGPs and we do not rush unnecessarily. We believe that drawing up husbandry standards is a task for the government and not for PVH. Because the government does not set husbandry standards, we take the initiative in producing Good Practice Guides (GGPs) to guarantee animal welfare, which is after all the objective of the PVH.

Yours sincerely,
Board of PVH

ESV-boeken en andere uitgaven
ESS-editions and others publications

NEDERLANDSTALIGE UITGAVEN *HERPETOLOGISCHE BUNDELS:*

- Marcel van der Voort, 2014, *Adders onder het gras! Over slangen in mythen en verhalen*. Een bloemlezing van cultuurhistorische artikelen zoals in de jaargangen 13 t/m 31 in *Litteratura Serpentina* zijn verschenen. Tweede, aangevulde en gecorrigeerde oplage. € 17,50.
- Ron Bronckers (2019), *Adderjagers! Portretten van een verdwenen en vergeten beroep*. Verzamelde artikelen uit de jaargangen 28 t/m 38 van *Litteratura Serpentina*. Tweede, vermeerderde druk. € 25,-.
- *Herpetologische Bundels deel 4: Waterslangen*, 2013. Bloemlezing van artikelen over waterslangen uit de jaargangen 1 t/m 30 van *Litteratura Serpentina*. € 15,-.
- Sterrin Smalbrugge (2019), *Het Grote Reptielenboek*. € 19,99.

Om te bestellen binnen Nederland, neem contact op met de penningmeester: treasurer@snakesociety.nl. Vermeld daarbij de gewenste titel en vraag naar de prijs inclusief verzendkosten. U krijgt dan na betaling uw exemplaar toegestuurd.

ENGLISH TITLES PUBLISHED IN THE SERIES *HERPETOLOGICAL VOLUMES:*

- Marcel van der Voort, 2012, *There's a snake in the grass! About snakes in myths and stories*. € 17,50.
- Ron Bronckers, 2019, *Viper hunters! Portraits of a vanished and forgotten profession*. € 25,00.
- A.A. Verveen, 2014, *The Behaviour Cycle of the Boa constrictor in Captivity*. € 29,50.

Please contact the treasurer to order a copy. Name the title you wish to order and ask for the price including shipping costs.
E-mail: treasurer@snakesociety.nl

